

Rzecznik Praw Obywatelskich
dr hab. Marcin Wiącek, prof. UW

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-900 Warszawa

dot. pisma znak: VII.7031.15.2023.AT

w odpowiedzi na pismo z dnia 28 czerwca 2023 r., znak: VII.7031.15.2023.AT, a także w nawiązaniu do stanowiska przedstawionego w odpowiedzi na pismo z dnia 25 stycznia 2023 r., znak: VII.7031.4.2022.AT, ściśle związanego z poruszoną problematyką, Małopolski Kurator Oświaty informuje, że w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, a także w toku rozpatrywanych skarg i prowadzonych postępowań, ujawnił w obszarach wskazanych przez Pana Rzecznika dziesiątki postanowień statutów szkół, które naruszały prawo.

Naruszenia te przybierały różne formy – od luk w uregulowaniach, przez uregulowania niezgodne z prawem lub nieprecyzyjne, aż po postanowienia statutów sprzeczne z prawem.

Dynamika zmian statutów szkół, a także dokonywanie ich w obecnie obowiązującym stanie prawnym głównie przez rady pedagogiczne, bez udziału kuratora oświaty, czy nawet organu prowadzącego, który mógłby zapewnić nauczycielom pomoc prawną w sferze legislacji wewnątrzszkolnej, prowadzi niestety do uchwalania postanowień sformułowanych nieprofesjonalnie, a nieraz wadliwie. O ile dostrzec można skokowy wzrost poziomu kultury prawnej wśród uczniów szkół, którzy coraz świadomiej domagają się nie tylko przestrzegania, ale i realizacji przysługujących im praw, wywodzących się z konstytucyjnego prawa do nauki, o tyle świadomość prawna po stronie pozostałej części społeczności szkolnej wciąż zdarza się być na niezadawalającym poziomie.

Małopolski Kurator Oświaty na przestrzeni ostatnich lat podejmował różne działania w zakresie poprawy poziomu przestrzegania praw uczniów – zarówno w ramach tzw. twardych kompetencji ustawowych (nadzór pedagogiczny, postępowania administracyjne), jak i narzędzi miękkich (współdziałanie z innymi organami i organizacjami w sprawach warunków rozwoju dzieci i młodzieży). Corocznie, przed rozpoczęciem roku szkolnego, Małopolski Kurator Oświaty organizuje konferencje dla dyrektorów szkół, w których porusza najczęstsze problemy związane z funkcjonowaniem oświaty. Jednocześnie Małopolski Kurator Oświaty wspiera i uczestniczy na zaproszenie w inicjatywach uczniowskich, społecznych i samorządowych, które korzystnie wpływają na podnoszenie poziomu świadomości w zakresie praw ucznia. Przykładem takiego działania jest udział w panelach dyskusyjnych Młodzieżowej Rady

Krakowa. Małopolski Kurator Oświaty osobiście wziął także udział w konferencji „Prawa ucznia. Raport z badań”, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Umarłych Statutów w dniu 14 kwietnia 2023 r., w czasie której zaprezentowano publikację powołaną przez Pana Rzecznika.

Opisane kontakty ze środowiskami uczniowskimi ujawniły zbieżność stanowisk w przeważającej części sfer związanych z prawami ucznia. Okoliczność ta pokazuje, że zarówno Małopolski Kurator Oświaty, jak i uczniowie małopolskich szkół, w podobny sposób widzą problemy szkolne. Fakt ten na pewno znajdzie odzwierciedlenie w treści tegorocznych konferencji, organizowanych dla dyrektorów szkół przez Małopolskiego Kuratora Oświaty.

2 powołanym

Małopolski Kurator Oświaty

Barbara Nowak